

ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

JAROSLAV KAFKA **(* 1896 - † 1973)**

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí: 1910-1973 (1986)

Značka fondu: 114

Číslo evidenčního listu NAD: 74

Evidenční číslo inventáře: 95

Zpracovala: Lucie Večerníková

Místo: Praha 2016

Jaroslav Kafka (1896-1973)

Jaroslav Kafka se narodil 3. 9. 1896 v Praze. Už jako dítě vynikal ve škole v kreslení a jeho kresby byly vystavovány. V té době se seznámil s Františkem Tichým, s nímž ho po dlouhá léta, i přes rozdílnost povah, poutalo přátelství. Po vychození měšťanské školy byl přijat ke studiu na UMPRUM. Studium však musel jako osmnáctiletý přerušit, protože byl odveden do 1. světové války. Během ní byli jeho rodiče vyrozuměni, že padl. Šlo však o omyl, který jim nebyl ani později vysvětlen. V roce 1915 byl těžce zraněn prústřelem do břicha a nohy, a po třech týdnech převezen z polní nemocnice do Budapešti.

Domů do Prahy se vrátil po třiceti měsících na doléčení do vojenské nemocnice jako válečný invalida. Teprve tehdy se rodiče dozvěděli, že je naživu. Po svém uzdravení chtěl pokračovat ve studiu na UMPRUM. Byl však odmítnut s tím, že obor malby je plně obsazen. Z tohoto důvodu studoval nadále soukromě, např. u prof. Maxe Boháče. Rodina ho nemohla nadále finančně podporovat, proto byl zaměstnán jako válečný invalida na vojenském velitelství a později v právním oddělení ministerstva zemědělství. Přes nepřízeň osudu však stále maloval a společně s F. Tichým a F. Majerhoferem si pronajali malý ateliér ve Švédské ulici na Smíchově. Vedle měl ateliér prof. V. Nechleba, s kterým Kafka udržoval kontakty i později.

V roce 1938 se podruhé oženil, což mělo veliký význam pro jeho tvorbu. U své druhé ženy Ludmily našel plné pochopení. Ludmila byla výborná klavíristka, Kafka si při malování přál, aby hrála ve vedlejším pokoji, což ho uklidňovalo a inspirovalo k práci. V roce 1949 ho postihla těžká srdeční choroba. Po ročním pobytu na lůžku se opět začal věnovat malování. Od roku 1950 jezdil do Pelešan u Turnova. Zde zcela náhodou uviděl některé jeho obrazy dr. Vincenc Kramář, který poté Kafkovi napsal a pozval ho na návštěvu. Od té doby se vyvíjel jejich vzájemný přátelský vztah, který přetrval až do Kramářovy smrti.

Z doby před 2. světovou válkou se zachovalo jen několik málo Kafkových drobných kreseb, většinou skic ve skicáři. Těžko si proto můžeme udělat představu o tom, co Kafka tehdy maloval a jakým vývojem prošel. Dochované kresby a akvarely ze 40. let podivuhodně korespondují s dílem F. Grosse a F. Hudečka, ačkoliv jejich díla Kafka asi sotva znal. Od poloviny 40. let se mění Kafkovy výrazové prostředky a náměty. Tvorba se skoro výhradně uzavírá do ateliéru. Vznikají nejrůznější portréty, zátiší. Kafka je zcela nepochybně ovlivněn Picassem. Jeho práce získávají jinou barevnost. Barva začíná hrát důležitou roli, jedná se o barevné přenesení pocitů, které v něm vyvolává klavírní hudba jeho ženy Ludmily. Pastel se jménem „Imprese“ upomíná na hudební fugy Jaroslava Hoška, které vznikaly též jako přenesení hudby do výtvarného vyjádření. Kafkova linka se zpevňuje. Umělec nachází výraz, který nejlépe vyhovuje jeho naturelu. Na jeho díle nic neumenšuje skutečnost, že je poznamenáno několika vlivy. Kafka není totiž epigon, byť ovlivněn, vytváří si svůj rukopis a navzdory době si ho podrží až do své smrti.

Literatura

Placák Jan, Jaroslav Kafka (1896 - 1973), in: Revolver Revue, č. 31, 1996/05, s. 83-104

Valoch Jiří, Jaroslav Kafka (Léta čtyřicátá a padesátá), in: Prostor Zlín, roč. 8, č. 4-6, 2000, s. 40-41

Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950 - 2001 (V. Ka - Kom), Ostrava 2000

Nová encyklopedie českého výtvarného umění (Dodatky), Praha 2006

Vývoj a dějiny archivního fondu

Dokumenty z pozůstalosti Jaroslava Kafky předali do archivu roku 1990 zástupci finančního odboru ONV Praha 7.

Archivní charakteristika fondu

Soubor archiválií tvoří především rukopisné poznámky Kafkovy ženy Ludmily, které sepsala pro zamýšlenou monografii o Jaroslavu Kafkovi. Kromě toho se ve fondu nalézají i několik drobných osobních dokladů z doby 1. světové války a soubor fotografií malíře, jeho děl, přátel i rodiny.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb. O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Lucie Večerníková v roce 2016. Je uložen pod přírůstkovým číslem AA 3109.

Inv. č.	Obsah	Počet ks/ll	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
Doklady - vlastní					
1	Doklady o pobytu v nemocnici v Ružomberoku (maď. Rózsashegy)	2 ks	1915	3109	1
2	Průkazky na zlevněnou jízdu	2 ks	b. d.	3109	1
3	Stvrzenka na přijetí daru od J. Kafky pro akci „Český národ Rudé armádě“	1 kus	[1946]	3109	1
Korespondence – přijatá					
Adresovaná Ludmile Kafkové					
4	Okresní muzeum Českého ráje v Turnově Turnov, 25. 6. 1984, přiložena obálka a seznam obrazů J. Kafky	2 ll 1 ob.	1984	3109	1
5	Šmíd Jaroslav Turnov, 1. 9. 1986, přiložena obálka	1 list 1 ob.	1986	3109	1
Korespondence – cizí					
6	neznámá – Boháč M. [Hořice], b. d., (pohlednice), přiložen přípis L. Kafkové a fotografie	3 ks	b. d.	3109	1
Rukopisy – vlastní					
7	Seznam obrazů (neúplný)	1 kus	b. d.	3109	1
Rukopisy - cizí					
8	L. Kafková – Vzpomínky na schůzky s manžely Dr. Vincence a Marie Kramářovými (opis konceptu)	33 ll	1966	3109	1
9	L. Kafková – Záznam pro případnou monografii J. Kafky	27 ll	1980	3109	1
10	L. Kafková – poznámky a koncepty odpovědí pro Okresní muzeum Českého ráje v Turnově, přiloženy 3 podací listky	28 ll	1984	3109	1
11	L. Kafková – koncept k připravované monografii o Jaroslavu Kafkovi	7 ll	b. d.	3109	1
12	L. Kafková – poznámky a výpisky k připravované monografii o J. Kafkovi (motta, přepsané odposlechy z rádia, výpisky z novin) (částečně těsnopis)	58 ll	b. d.	3109	1

Výtvarné práce - cizí

13	František Tichý – kresby věnované J. Kafkovi	2 ks	b. d.	3109	1

Tisky

14	Český národ Rudé armádě. Seznam děl výtvarného umění věnovaných českými umělci Rudé armádě z vděčnosti za osvobození(katalog výstavy, obsahuje dílo J. Kafky)	1 kus	1946	3109	1

Fotografie

15	Fotografie J. Kafky	9 ks	1913-1964	3109	1
16	Fotografie děl J. Kafky	2 ks	1954	3109	1
17	Fotografie J. Kafky z 1. světové války	5 ks	b. d.	3109	1
18	Fotografie obrazů, které J. Kafka maloval ve svém bytě v Košířích před 2. sv. válkou	7 ks	b. d.	3109	1
19	Fotografie přátel J. Kafky	4 ks	b. d.	3109	1
20	Fotografie rodičů J. Kafky	4 ks	b. d.	3109	1
21	Fotografie pamětní desky bratranců Veverkových	1 kus	b. d.	3109	1
22	Fotografie z výstavy spolku holubářů na Smíchově, jehož byl J. Kafka členem	1 kus	b. d.	3109	1

Varia

23	Vstupenka do observatoře v Ružomberoku (maď.)	1 ks	1915	3019	1
24	Jízdenky na vlak Salzburg-Praha (něm.)	2 ks	1916	3109	1
25	Monogram J. Kafky vyšívaný matkou	1 kus	b. d.	3109	1

Tiráž

Jaroslav Kafka (*1896 - †1973) soupis osobního fondu

časový rozsah fondu: 1910-1973 (1986)

počet evidenčních jednotek: 1 karton

počet inventárních jednotek: 1

rozsah v bm: 0,12 bm

stav ke dni: 5. 8. 2016

jméno zpracovatele: Lucie Večerníková

číslo evidenčního listu NAD: 74

číslo evidenční pomůcky: 95

počet stran: 6

schválil dne: 5. 8. 2016 Tomáš Hylmar